SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 8. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Brunkeberg 14 97. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 12 April 1911. | Expedition: Kammakaregatan 6. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 31 Årg.

Saint-Saëns' opera Dejanira.

Ett klassiskt mästerverk.

På operan i Monte Carlo har under den flinke och påpasslige Raoul Günsbourgs direktion den gamle, nu 75-årige franske komponisten Saint-Saëns' ofvannämnda operaverk, hans lyriska drama »Dejanira», haft sin premiär. Verklig ungdomsfriskhet träder oss till mötet i detta verk, som efter »Simson och Delila» kan räknas som det bästa af hans sceniska arbeten. Detta omdöme finner man i en korrespondens af Max Rikoff till den tyska musiktidningen »Singnale» för den 15 sistlidne mars, en artikel, som vi i det följande begagna oss af.

»Dejanira» är en lyrisk dram i 4 akter, och som textförfattare stå Louis Gallet och komponisten själf. Om musiken yttrar den nämnda korrespondenten följande: »Mäster Saint Saëns' musik till denna libretto vandrar på klassicismens ädlaste banor. Här upptäcker man ingenting af den ytterligt moderna skolans ofta tvungna uttrycksmedel och modulationer. Den gammalgrekiska tragedien upplefver i toner inför oss, fulla af kraft och dramatisk schvung, med episoder af förtjusande gratie och solglimtar. — Körerna bilda den mest framstående delen i partituret — storslagna och ädla i stilen, än af medryckande imponerande storhet än af den mest intagande lyrik. Instrumentationen är mästerlig och, trots högt uppskrufvade effekter, aldrig öfverlastad.

En kort redogörelse för operans handling meddelas äfven.

Första akten. Herakliderna besjunga Herkules' hjältedater, hvilken dödat tyrannen Eurytos och hemfört hans dotter Jole som fånge. Herkules har fattat den mest brinnande kärlek till den unga flickan och förgätit sin maka Dejanira. Han ber sin vän Philoctet att blifva hans förespråkare hos Jole — en smärtande uppgift, alldenstund denne älskar Jole och älskas af henne tillbaka. Profetinnan Phenice, vän till Dejanira, förkunnar för Herkules hans makas ankomst, men denne vägrar att mottaga henne. Dejanira beder till Juno att hon skall hämnas på hennes otrogne make.

Andra akten, Dejanira vill taga Jole med som fånge till Calidon, hennes herskarsäte: »Så länge jag lefver», yttrar hon, »skall Herkules icke hafva någon annan maka«. Herkules uppträder. »Aflägsen eder alla», befaller han. Ensam med Dejanira, förebrår han henne olydnad mot honom och fordrar att hon skall återvända till Calidon. »Endast med fången», svarar hon och lämnar salen, med energiskt tillbakavisande af hans önskan och förklaring att hon skall hämnas. Herkules bekänner för Jole att han beslutat bli hennes make ifall hennes hjärta ännu är fritt; hennes rodnad vid Philoctets inträde förråder hennes hemlighet, och full af svartsjuka låter Herkules kasta sin vän i fängelse.

Tredje akten. Phenice råder Dejanira att genom en kärleksdryck ånyo fängsla sin make. Men Dejanira har ett kraftigare medel, nämligen Centauren Nessus' klädnad, af beskaffenhet att den, som påtager sin densamma, uppbrännes af eld från himlen vid första solstråle, som träffar den — Dejanira öfvertalar Jole att fly med henne. Herkules hotar att döda Philoctet om icke Jole blir hans maka. Jole svär att hon skall tillhöra honom, för att rädda den älskade. — Dejanira öfverlämnar Nessusklädnaden till Jole sägande: »Gif Herkules denna till bröllopsgåfva — när han tager på sig den skall hans hjärta åter tillhöra mig».

Fjärde akten. Bröllopet förberedes. Herkules sjunger om sin kärlek. Jole öfverbringar den magiska klädnaden, men knappt har, sedan han påtagit sig den, första solstrålen träffat densamma, förrän Herkules under outsägliga kval anropar Jupiter att genom sin blixt förlossa honom från hans lidande. Herkules stiger upp på den till bröllopet uppförda estraden; blixt och dunder nedtysta all veklagan; estraden flammar upp och man ser i en apotheos Herkules draga in i gudarnes olymp.

Utförandet i Monte Carlo var öfver allt beröm. Felia Litvinne glänste i titelrollen med sin dramatiska konst och sina här-

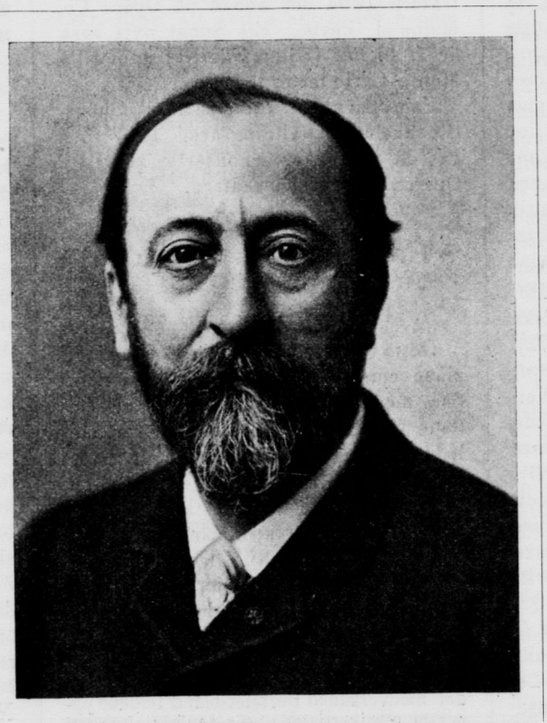

Camille Saint-Saëns

liga röstmedel; Herkules — hr Muratore (fr. Paris) — utförde sitt stora parti till sång som plastik utan förtröttning och måste sjunga arian i 4:e akten dacapo efter de stormande bifallsyttringarna. Fröken Yvonne Dubel (fr. Paris) var förtjusande för såväl öga som öra i Joles parti och frk Bailac (fr. Paris) återgaf med sin vackra mezzosopran Phenices roll på ett utmärkt sätt. Herr Denges (fr. Paris) sjöng med praktfull röst Philoctets roll. Körerna voro oöfverträffliga och dekorationerna bjödo på härliga, stämningsfulla scenbilder. Operan fick i allo under Leon Jehins säkra ledning det bästa utförande. Den internationella publik, som fyllde salongen, beredde komponisten och de utförande storartade ovationer.

Camille Saint-Saëns.

Till konstnärens porträtt som illustration till uppsatsen om hans opera »Dejanira» bifoga vi några biografiska notiser. För sex år sedan meddelade vi ett sådant jämte afbildningen af den adress Musikaliska akademien, till hvars medlem han invaldes 1882, tillställde den berömde musikern till hans 70-årsdag.

Charles Camille Saint-Saëns är född i Paris den 9 okt. 1835. Knappt tvåårig försökte han sig på pianospelet och som femåring hade han redan komponerat lyckade valser. Sju år gammal fick han i konservatoriet Stamaty till lärare och utbildades der sedan af Benoist i orgelspelning, af Halévy, Reber och Gounod i komposition.

År 1846 uppträdde han först offentligt som »underbarn» på konserter i Paris, spelande de svåraste stycken utantill. Redan 1852 hade han färdig sin första symfoni (Ess-dur, op. 2), som väckte stort bifall. År 1855 blef Saint-Saëns organist vid S:t Merry och 1858 vid Madelaine kyrkan, från hvilken befattning han tog afsked 1877, sedan egnande sin tid åt konsertresor och komposition. Hans produktivitet har varit ganska stor och hans kompositioner uppgå väl nu till bortåt 100 större och mindre verk, däraf komiska enakts-operan *La princesse jaune* (1872), de stora operorna *Le timbre d'argent, Samson et Delila* först uppförd i Weimar 1877; 1897 i Paris för 100:de gången, i Stockholm 1903, *Etienne Marcel* (1879), *Henri VIII* (1883), *Ascanio* (1890 på Stora operan) och den komiska tvåaktsoperan *Phryne* (1893, i Stockholm 1894). Vidare flere större kantater och kyrkliga verk; af instrumentala kompositioner: Orkester-suite, op. 49; tre symfonier (i ess dur, op. 2; A-moll, op. 55; C moll, op. 78); de symfoniska dikterna »Le rouet d'Omphale», »Phaëton». »Danse macabre» och »La jeunesse d'Hercule» etc. samt »Marche heroïque»; fem pianokonserter (i D-dur, G-moll, mest spelad, Ess-dur, C moll och F dur; tre violinkonserter (i C-dur, op. 20, C-dur, op. 58, och H-moll, op. 61), flera saker för violin och orkester, såsom den bekanta »Introduction et Rondo capriccioso», »La jota arragonese» etc.; violincellkonserten i A-moll, op. 33; pianokvintett, A-moll, pianokvartett, B-dur, pianotrio, F-dur; sonater och åtskilliga pianokompositioner för fyra och två händer, vokal och orgelsaker, transskriptioner af Bach och Beethovenkompositioner m. m. Förutom dessa förteckningen tillhörande verk ha vi funnit af honom några saker för piano, två- och fyrhändiga, det sista oss bekanta (opus 96) »Caprice arabe» för två pianon å quatre mains, »Pas redoublé» för två händer (op. 86), »Scherzo» pour deux pianos à quatre mains (op. 87) och »Sarabande, Rigaudon» (op. 93) arrangé à quatre mains.

Saint-Saëns är, som bekant, utmärkt orgel- och pianospelare och uppträder ännu på konserter som pianist.

Af Saint-Saëns senaste verk ha vi att omnämna såsom det största hans opera *Les barbares*, uppförd på Stora Operan i Paris 1901. På den öppna arenateatern i Beziers, upprättad af den rike konstälskande borgaren Castelbon des Beauxhostes, utfördes sommaren 1898 dramen *Dejanire* med musik af Saint-Saëns nu, såsom, vi sett, gifven som fullständig opera, och sommaren 1902 gafs där ett annat liknande verk af honom, *Parysatis*. Med stor framgång uppfördes 1896 i Lyon en balett af honom, *Javotte*, äfven gifven i Berlin, ett annat af hans nyare verk för scenen är *Helena*, poème lyrique i 1 akt och 4 bilder med text af komponisten, uppförd på Monte Carlo-teatern 1904 och sedan på Opéra Comique i Paris. Ett annat nytt verk är *L'Ancêtre* (»Stamfadern») uppförd å Monte Carlo-teatern 1906.

Saint-Saëns besökte, som vi minnas, Stockholm utställningsåret 1897 och gaf då två orkesterkonserter på d. v. Operan å Svenska teatern.

Från Romas horizont våren 1911.

I. Verdis »Macbeth» etc.

Detta års storartade, s. k. »esposizióne musicále» å *Constánzi*-teatern under medverkan af flertalet bland Italiens förnämsta lyriska konstnärer*) inleddes i midten af mars på det mest värdiga sätt med trenne operor, hvilkas upphofsmän höra till den italienska musikens stormästare, nämligen *Verdi*, *Donizetti* och *Rossini*. Den förstnämndes Macbeth, som utgjorde sjelfva invigningsföreställningen, daterar sig från 1847 och återupptogs i en af honom särskildt beträffande orkestrationen verkställd bearbetning å Paris »Opéra-Comique» 1865, men har oaktadt momentan »succès» ej lyckats tillvinna sig någon stadigvarande plats å scenen. Orsaken är redan att söka i handlingens pinsamt lugubra karaktär af mörkaste medeltid, men också utgör *F. M. Piaves* librett med sina oerhördt miserabla verser en verklig parodi, att ej säga profanation af Shakspeares liknämnda tragedi.

Äfven den af Meyerbeer och Halévy influerade musiken står i det hela taget på samma nivå som Rossinis, Donizettis och Bellinis samtidiga skapelser; emellertid frambryta allt emellanåt i denna melodram, för hvilken Verdi lär hyst en speciell förkärlek, hans snilleblixtrar, som i lättflytande och fascinerande melodier pulsera af dramatiskt lif. I första akten framstå härvidlag ladyns romans: »Ambizióso spirito tu sei», Macbeths monolog om dolken, deras omedelbart därpå följande duett och den storslagna finalen efter mordet å konung Duncan, hvarest sextetten präktigt sammansmälter med kören och orkestern, tredje aktens fantastiskt stämningsfulla, om än något väl långdragna balett med sina resp. apparitioner i häxklyftan samt sist, icke minst, den gripande kören »Pátria oppressa» (Förtryckta fosterland) i början af den af ett tragiskt storslaget förspel inledda fjerde akten — ett värdigt motstycke till de af patriotisk känsla genomströmmade »ensemble numren i maëstrons »Lombárdi» och »Nabucco» —, ladyns effektfulla sömngångscen och Macbeths psykologiskt intressanta aria: »Pietà, rispetto, amóre» (barmhertighet, aktning, kärlek). Dessemellan förekomma sådana rent af ologiska inadvertenser som ladyns banala, till råga på måttet ett par gånger återkommande »brindici» i operans andra akt.

En ytterligare orsak till att »Macbeth» så sällan uppföres ligger i de kolossala kraf, densamma ej mindre dramatiskt än musikaliskt ställer på framför allt de båda huvudrollernas innehafvare. Protagonisten hade nu i den ypperlige barytonisten *Mattia Battistini* en utan tvifvel oöfverträffliг representant, som tack vare sin fulländade sång- och skådespelarekonst lyckade förläna full relief åt Macbeths komplicerade personlighet med dennes skiftande karaktärsdrag af ärelystnad och svaghet, vidskeplighet och förtvifлans mod. Hans demoniska gemål tolkades i allo förträffligt af den rikt begåfvade unga romerska operasångerskan *Cecilia Gagliárdi*, som härom året i »Aida» gjorde en särdeles vacker debut å »Costánzi», äfven om hon ännu icke i »pondus» kan fullt mäta sig med ladyns första framställarinna, den berömda primadonnan *Anna Barbieri-Nini*, hvilken i sceniskt hänseende till och med lär öfverträffat de förnämsta konstnärinnor, som utfört motsvarande

*) Den artistiska ledningen af denna »stagióne», anförtrodd åt kapellmästarne Mancinelli, Mugnóne och Toscaníni och under medverkan af flertalet bland Italiens yppersta musikartister utgör den bästa garanti för att densamma kommer att blifva något »non plus ultra».

roll i det shakspereska sorgspelet. Af öfriga solister utmärkte sig särskildt den jemväl helt unge, med en syperb stämma utrustade basisten *Gáudio Mansueto* i Bancos korta, men vigtiga parti, desslikes kör, balett och orkester — den sistnämnda bestående af »Augustéos» eminenta kapellister — under *Luígi Mancinellis* öfverlägsna ledning. I fråga om den i allmänhet erkännansvärda uppsättningen, skulle man kunna anmärka, att de så pittoreska, äkta skotska »highlands»-dräkterna lyste med sin frånvaro, att häxklyftan var temligen stelt anordnad, samt att belysningen som oftast verkade alltför matt.

* * *

I likhet med Verdis »Falstaff» daterar sig Donizettis deliciösa operabuffa Don Pasquále, hvilken bildade andra programmet, från hans ålders höst (1843), och såsom bevis på den underbara lätthet, hvarmed han producerade sina lekande och charmanta melodier, kan anföras, att han för partiturets komponerande ej behöfde mer än elfva dagar. Tyvärr utmärker sig den från en redan existerande libretto af Donizetti sjelf bearbetade textboken trots sin »rococo-kostym» — handlingen är förlagd till Roma på 1700 talet — för sin ofinhet, att ej säga grofkornighet, ty såsom en dylik måste man väl dock betrakta hjeltinnans, den unga och täcka, men ytterst maliciösa änkan Norinas beteende mot den rike gamle don Pasquále, hvilken hon, efter att med honom ingått ett på falskt äktenskapskontrakt baseradt giftermål, ej ens tvekar att örfila för att genomföra sin i förening med hans spjuver till läkare, doktor Malatesta uppgjorda komplott att, i det hon spelar »huskors», få den förre till att cedera hennes hand och en dryg hemgift åt sin systerson Ernésto. Sin naturell likmätigt inrymmer Donizetti också i denna opera en ej oväsentlig plats åt det sentimentala elementet, hufvudsakligen representeradt af den sistnämnde, Norinas älskogsmäktande riddare, hvars utsökta serenad äfvensom, af komiska nummer, duetten mellan protagonisten och doktor Malatesta samt tjänstfolkets spirituella kör i sista akten speciellt äro värda att framhållas.

»Don Pasquáles» rent af mönstergiltiga utförande å »Costánzi» måste betecknas såsom en sällsynt konstnjutning med i titelpartiet den illustre österrikisk-italienske artistveteranen *Giuseppe Kaschmann* samt tenoren *Fernando Carpi*-Ernesto, barytonisten *Giuseppe de Luca*-Malatesta och, för första gången å denna scen, »La Scala»-publikens idol, *Rosina Stórchio* Norina. I Roma hittills allenast känd för sina splendida prestationer inom den stora operans sfer, senast af markis Posa i Verdi s »Don Carlos» samt i egenskap af konsertsångare såsom en ideal tolk af Monteverdes »Orféo» [1]) och Kristus i *Perósis* sköna oratorium *La risurezióne dí Lázaro* (Lázarus' uppståndelse), [2]) har förstnämnde, alltjemt på höjden af sin konst stående barytonsångare med sin humoristiskt gemytlige Don Pasquále uppenbarat en verkligt proteusartad talang.

* * *

Den tredje i ordningen af ifrågavarande mönsterföreställningar utgjorde Guglielmo Tell. Rossinis »chef-d'oeuvre» på musikdramats område, ett af äkta italienska melodier uppfyldt, på samma gång som sceniskt effektfullt verk, hvilket konstituerar en fosterlands-, ej mindre än en faderskärlekens apoteos. I besittning af alla yttre och inre förutsättningar för titelpartiet, en ståtlig gestalt, en syperb plastik och mimik samt en synnerligen sonor och dramatiskt expressiv stämma, att ej tala om hans utomordentliga intelligens och rolluppfattning, reinkarnerar *Mattia Battistini* med både kraft och känsla den ädle schweiziske nationalhjelten. Också tog han publiken rent af med storm genom sin gripande tolkning af tredje aktens härliga arióso: »Resta immóbile» (Stå stilla), då han, sjelf i djupaste själsångest före skjutprofvet uppmanar sin son att vara utan fruktan, Såsom Arnold, hvilken å »Costánzi» på sin tid i den celebre *Francesco Tamágno* ägde en fenomal framställare, debuterade den unge, med en voluminös och särskildt i fråga om höjdtonerna remarkabel stämma utrustade rysketenoren *Sergio Zamco;* förvirrad af rampfeber kom emellertid vid premiären till den grad han af sig under duetten med prinsessan Matilde, briljant sjungen af *Giannina Cerri-Russ*, att andra akten för honom blef ett totalt fiasko. Redan vid andra föreställningen öfvertogs rollen af dess senaste innehafvare å samma scen, den präktige franske hjältetenoren *Marius Gilion*. För resten var utförandet, med *Gáudio Mansueto*-Walter Fürst, etc., förtjent af de varmaste loford, icke minst den alltjämt af *Luigi Mancinelli* genialt dirigerade orkestern samt kören, i »Tell» af största betydenhet. Liksom i föregående operor förhöjdes äfven här totalintrycket af en splendid »mise-en-scène».

* * *

Jämte nästföljande föreställning, hvarest *Bellinis* ljufva sångmö var representerad af ett hans chef d'oeuvre», *La sonnámbula* (»Sömngångerskan») kunna säsongens första representationer sägas utgöra en apoteos af italienska operans storhetstid. Särskildt i jämförelse med Rossínis hela femton år äldre »Barbiere» måste emellertid medgifvas, att hvad som snart sagdt uteslutande förlänar »evig ungdom» åt den nu åttioåriga melodramen är dess mångfald af verkligt inspirerade, kärleksmäktande melodier, och att det kräfdes det under *Luigi Mancinellis* [3]) mästerliga ledning så förträffliga utförandet för att göra något så när dräglig den af rent »puritansk» enkelhet utmärkta orkestrationen och *Felice Románis* i sin rustika naivitet skäligen enformiga librett. Dess idylliska scener erhöllo sålunda i högsta måtto lif, färg och poesi; framför allt strålade de båda härliga »concertáti fináli» med Amínas deliciösa »D'un pensiero, d'un accento» i första akten samt bönen »Gran Dio, non mirar il mio pianto» och hennes å »Costánzi» på ett oöfverträffligt gripande sätt tolkade romans: »Ah non credere» i andra akten [4], nu i sin fulla glans.

I hufvudpartierna firade *Rosína Stórchio* och *Giuseppe Anselmi* en stor och välförtjänt triumf. Med sitt högdramatiska temperament och sin ypperligt modulerade stämma, mäktig af de mest känslo- och själfulla accenter, dokumenterade sig den förra såsom en i allo värdig efterföljerska af Aminas berömdaste representanter *Giudítta Pasta*, *Adelína Patti*, *Biauca Donádio* och *Maria Barrientos*. Anselmi, hvilken såsom den älskogskranke, af svartsjukans kval förtärde bondgossen Elvíno — en *Giovánni Battísta Rubínis*, och i våra dagar, af *Alessándro Boncis* »cavalli di battáglia» — nu för allra första gången gjorde sin apparition å en romersk scen, bekräftade efter öfvervinnandet af de första ögonblickens rampfeber [5] sitt renómmé af en den mest utsökte lyriska tenor-»divo» och särskildt en perfekt tolk af sin musikaliskt så tacksamma, men för öfrigt rätt stereotypa roll, i det ej allenast hans delikata sångföredrag utan äfven och icke minst hans charmanta dramatiska framställning verkade absolut bedårande. Beträffande uppsättningen må anmärkas, dels att *Carambas* drägter smakade väl mycket af operett, i hvilken konstart denne famöse kostymtecknare har sin »force», dels af de pittoreska Schweiz-

[1]) Jämför undertes föregående korrespondenser till Sv. Musiktidning.

[2]) Under maëstrons personliga anförande på nyåret i »Augustéo», hvarest efter säsongens början i »Costánzi» musiken tills vidare tystnat på grund af kapellisternas funktioner i nämnda teaters orkester.

[3]) Det torde ega sitt intresse att erfara den venerable konstnärsveteranens uppfattning angående Bellíni, hvars »Puritáni» han anser röja sådana förtjänster i fråga om form, harmonisering och instrumentation, att denne, därest han fått lefva, otvifvelaktigt skulle blifvit en den italienska operans Wagner.

[4]) »La sonnámbula» är härstädes efter de olika tablåerna indelad i ej mindre än fyra akter.

[5]) Förklarligt inför denna teaters lysande abonnemangs-publik och i främsta rummet Italiens älskliga unga drottning, vid sin ankomst hälsad af orkestern med »Savoia»-marschen samt föremål för en den varmaste hyllning.... det var just kvällen före femtionde årsdagen af landets enhetsförklaring.

scenerierna sista aktens, där handlingen når sin höjdpunkt i och med Aminas vandring öfver kvarnrännan, var anordnad på sådant sätt, att effekten totalt gick förlorad.

C. v. Platen (»*Anteros*»).

Utländska musikalier,

fördelaktigt bedömda af kritiken.

Under denna rubrik vilja vi för våra läsare påpeka kompositioner af olika slag, som erligt kritiker i utländska musiktidningar, etc., förtjäna att uppmärksammas; verk för såväl orkester och kammarmusik, violin och piano, som kör- och solosång m. m. och lämna här ett prof på denna vår publiktion, som torde tjäna våra vänner och idkare af musik till ledning och nytta. Namnet på förläggaren äfvensom priset skall om annonserade musikalier uppgifvas, tjänst till för den som önskar rekvirera desamma.

För orkester.

Wolf, Hugo: *Vorspiel und Zwischenspiel* aus der Oper »Corregidor» (Bote et Bock, Berlin), sammanförda i ett nummer, är ett tacksamt, anslående konsertstycke af den berömde sångkomponisten ur hans enda opera — enaktsoperan med ofvanstående namn.

För soli, kör och orkester.

I. Klaverutdrag.

Schubert, Franz: *Stabat mater* von F. G. Klopstock. För sopran- tenor- och bas-solo samt blandad kör. Klaverutdrag med text, 3 Mark (Breitkopf & Härtel, Leipzig). En sådan »äkta, heligt-allvarlig konst, en skapelse af omedelbar inspiration, full af evig skönhet, etisk kraft, religiöst djup» (som en kritiker yttrar) bör vara välkommet för hvarje körförening, sålunda tillgängligt i klaverutdrag af Georg Göhler till nämnda billiga pris.

Stråkkvartett.

Scharwenka, Philipp: *Ny stråkkvartett*, op. 117. I Berlin uppfördes nyligen denna kvartett af den bekante tyske tonsättaren. En anmälare yttrar om densamma: »Den tillhör sin skapares bästa verk. I uppfinningens kvalitet, fin polyfonisk utarbetning, äkta kammarmusikmässig genomföring kunna få nyare kompositioner mäta sig med detta verk». Särskildt påpekas däri den gripande långsamma satsen »In memorian» och ett förtjusande, humoristiskt »Intermezzo».

För piano, 2 händer:

Dvořák, Anton: *Carneval-ouverture*. Klaverutdrag af Paul Klengel (N-Simrock, Berlin). Skrifven för stor orkester tillhör denna vackra uvertyr mästarens sista och mognaste skaparperiod.

Heinrich Germers Modernes Vortragsalbum instruktiv upplaga af Walter Niemann (Volksausgabe Breitkopf & Härtel, Leipzig). Det innehåller stycken af Taubert, Duvernoy, Wohlfart, Reinecke, Kirchner, Merkel m. fl.

Schütt, Edouard: *Promenades* op. 88. 12 stycken i 2 häften (N. Simrock, Berlin och Leipzig). Om dessa kompositioner säger en anmälare: »Den som söker delikat modern pianomusik — här finner han allt hvad en fransk-rysk-wienerallians af fängslande art har att bjuda». Af dessa häften 1 à 3 mark, innehåller H. 1: Petite Passante; Au bois; Expression d'Amour; Au champ; Filette triste; Fripon et Friponne; H. 2: Doux printemps — Souvenir lointain; Comme autrefois; Poësie; Paysage intime; Gai retour (Humoresque).

Ett annat häfte af Schütt är

Sèrénades op. 89, innehållande: 1. Scherzino-Serenade; Intermède Serenade; Danse-Serenade; Humoresque-Serenade, à Mark 1,50. Schütt, beteckned som en »mästare» i komponerande af mindre stycken, är ifrån Riga men lefver mest i Paris och Wien.

Bleyle, Karl: *Bautsteine für die reifere Jugend* op. 12 (Volksausgabe. Breitkopf et Härtel, Leipzig) »fina, karakteriska och ofta poetiska miniaturer i olika form, intressant metrik och sinnrik utarbetning» heter det om detta verk af en ung München-komponist. Titeln är dock, säges det, missledande, emedan styckena ej kunna betraktas som instruktiv elevmusik.

DÖDSFALL

inom musik- och operavärlden 1910.*

Ahlström, Johan Alfred, musikdirektör och tonsättare, organist vid S:t Eugenias katolska kyrka i Stockholm, f. 1833, † i Stockholm 26 mars.

Balakirew, Mily, Alexejewitsch, framstående rysk komponist, f. 1836 i Nischni-Nowgorod, † under sommaren i Petersburg.

Björnson, Björnstjerne, berömd norsk författare, till hvars dikter, äfven för scenen, komponerats mycket musik af framstående tonsättare, f. 8 dec. 1832 på Kvikne (i Österdalen), † 26 april i Paris.

Blüthner, Julius, grundare af en berömd pianofabrik i Leipzig, f. 11 mars 1824, † 13 april.

* Utförligare nekrologer i föregående årgång och början af denna öfver de flesta personer i denna förteckning.

Briesemeister, Otto Ferdinand, berömd tenorsångare, förut medicine doktor, f. 18 maj 1866 i Arnswalde (Brandenburg), † under sommaren i Wilmersdorf. Bekant i Stockholm genom flere gästspel här.

Colonne, Edouard (förnamnet egentligen Judas), berömd konsertdirigent i Paris, f. 23 juli 1838 i Bordeaux, † under sommaren i Paris.

Cossmann, Bernhard, berömd violoncellvirtuos, f. 17 maj 1822 i Dessau, † i maj i Frankfurt a. M., professor vid Hoch'ska konservatoriet därstädes.

Dellinger, Rudolf, bekant operettkomponist, f. 1857 i Graslitz (Böhmen), † under hösten efter längre nervlidande på ett hospital nära Dresden, där han 1893 blef dirigent för operettteatern. Af hans operetter må nämnas »Don Cesar» (senast uppf. i Stockholm 1904 på Vasateatern), »Lorraine», »Die Chansonette», »Jadwiga», »Kapten Fracassa», »Sant Cyr». De sistnämnda äfven uppf. i Stockholm.

Demuth, Leopold, utmärkt barytonsångare, sedan 1898 vid hofoperan i Wien. F. 7 nov. 1861, † i Wien 4 mars.

Elmblad, Johannes, Vilhelm, Samuel, framstående operasångare och regissör, f. 29 aug. 1853 på Herrestad (Jönköpings län), † 4 dec. i Vexiö.

Hagström, Josef, svensk musiker i Amerika, lärare i musik vid Upsala College i Kenilworth. Omkommen genom drunkning vid slutet af året. På 1880-talet genomgick han Musikaliska akademien i Stockholm.

Hartmann, Ludvig, ansedd musikkritiker i Dresden, pianist och komponist, f. 1836 i Reuss, † 14 febr.

Hertzman, Frithiof, musiklärare, komponist, f. 12 dec. 1837 i Vestra Ny (Östergötlands län), † d. 4 sept. Elev vid konservatoriet 1854– 60.

Hostinsky, Otokar, professor vid Praguniversitetet, musikhistoriker och estetiker, f. 2 jan. 1847 i Martinoves (Böhmen), † 19 jan. i Prag.

Lamperti, Giovanni, Battista, ansedd sånglärare i Dresden (»den yngre Lamperti»), † 18 mars i Berlin, något öfver 70 år.

Lundvik, Sven Lars Wilhelm, operasångare, f. 11 febr. 1844 i Stockholm, † härst. 21 nov. Efter anställning som bassångare vid Stockholms-operan ett par år på 1870 talet, blef han järnvägstjänsteman härstädes.

Mràz, Franz Josef, skicklig klarinettist, f. i Böhmen, kom vid 30 års ålder till Göteborg, anställd af Musikföreningen, † därst. 28 mars, 67 år.

Neumann, Angelo, bekant teaterföreståndare, f. d. operatenor, f. 18 aug. 1838 i Wien. † 20 dec. i Berlin.

Reinecke, Carl, konservatorielärare, pianist och produktiv komponist, f. 23

juni 1824 i Altona, † 10 mars i Leipzig.

Schöldström, Birger, ansedd litteratör, äfven på musik- och teaterområdet, f. 10 dec. 1840 i Kungsbacka, † i Stockholm d. 28 nov.

Selmer, Johan, betydande norsk komponist, f. 20 jan. 1844 i Kristiania, afled under sommaren i Venedig.

Simrock, Hans, bekant musikförläggare i Berlin, † 20 juni, 49 år.

Skärlén, Emma, begåfvad svensk konsertsångerska, f. i Sundbyberg 4 febr. 1871, † 12 juli i Stockholm.

Strömberg, Emil, teaterdirektör, komisk skådespelare, operettsångare i Stockholm, f. 31 dec. 1853 och död härstädes d. 7 febr.

Thegerström, Carl Ferdinand, pre mieraktör, operettsångare, f. 20 juli 1826, † d. 23 maj i Täby (Upland).

Viardot-Garcia, Pauline, Michelle, Ferdandine, berömd sångerska och sånglärarinna, f. 18 juli 1821 i Paris, † därst. 19 maj.

Wallmark, Ernst, Adam, litteratör f. d. teaterdirektör, förtjänstfull öfversättare af en stor mängd opera- och operettlibretter, f. 3 april 1834 i Stockholm, † härst. d. 12 nov.

Walter, Gustav, utmärkt tenorsångare vid hofoperan i Wien, f. 1834 i Bilin (Böhmen), † 30 jan. i Wien.

Weckerlin, Jean Baptiste, Théodore, kompositör, bibliotekarie sed. 1876 vid Paris-konservatoriet, f. 9 nov. 1821 i Gebweiler (Elsass), † under sommaren i sitt hem i Elsass.

Tonmästarne på skolbänken.

(Forts.)

Karl Maria v. Weber kunde berömma sig af att ha erhållit den »sorgfälligaste uppfostran, med särskild förkärlek för de sköna konsterna». »En egendomlig böjelse föranledde min far att ofta byta vistelseort», berättar tonmästaren och tillägger: »Den nackdel, som det ständiga ombytet af lärare medförde, ersattes senare desto verksammare genom den egna kraftens uppvaknande och nödvändigheten att förlita sig på egen eftertanke och flit.»

Äfven Lortzing var tvungen att ofta byta om lärare. Hans föräldrar voro skådespelare och reste mellan Breslau, Koburg, Bamberg, Strassburg o. s. v. Trotts detta oroliga lif och tidig medverkan vid teaterstycken tillägnade sig gossen goda kunskaper; latinska och franska satser träffar man icke sällan i hans senare bref.

Den »Niondes» skapare förfogade öfver något franska och en del latinska glosor. Hans tyska var icke oanfäktbar, hvarken hvad stilen eller ortografin beträffar; sådana försyndelser mot rättsskrifningen bör man likväl ej tillmäta alltför stor betydelse, ty på denna tid felade i detta hänseende mången annan berömdhet. I skönskrifning kom Beethoven ej heller långt. På äldre dagar urskuldade han sig en gång för sin oläsliga skrift med dessa ord: »Das Leben ist zu kurz, um Buchstaben order Noten zu malen — und schönere Noten brächten mich schwerlich aus den Nöten.» På samma höjd voro hans kunskaper i räkning, och denna lucka beredde honom under hela lifvet förargelser.

Otillräckliga kunskaper i nästan alla vetenskaper hade Hugo Wolf, liedens olycklige mästare. Efter att fyra år ha besökt folkskolan till sina lärares fulla belåtenhet, blef han gymnasist i Graz. Men redan efter några månader återvände han till hemmet. Vid tvenne andra gymnasier försökte han sedan sin lycka, men ånyo fick han vitsordet »ganz ungenügend». Den unge Wolf drog sig igen tillbaka, för att slutligen uppnå sin längtans mål och blifva elev vid konservatoriet i Wien. Och resultatet? Efter två år erhöll han afgångsbetyg: »skild på grund af disciplinär förbrytelse».

Likasom Hugo Wolf var äfven Tschaikowsky i början en utmärkt elev, ja — med gråt tillkämpade sig femåringen rätt att få lära tillsammans med sina äldre syskon. Med tiden aftog arbetsifvern och han blef en medelmåttig elev, som visserligen nödtvunget löste sina uppgifter men icke hade synnerligt intresse för vetenskapen, allraminst för juridik och matematik. Det oaktadt absolverade han de juridiska studierna i Petersburg och blef tjänsteman i justitieministeriet. »Man har gjort en tjänsteman af mig, och därtill en dålig» — klagade den unge Tschaikowsky.

Likaså gick det Schubert. »I hans femte år beredde jag honom för elementär undervisning och följande år lät jag honom besöka skolan; där var han alltid den bästa bland eleverna», så berättar tonsättarens fader, en skolmästare. Senare aftog dock lusten för studierna. Likväl lät Schubert öfvertala sig att bli pedagog. Tre år undervisade han barnen i konsten att skrifva, läsa o. s. v. Men återinträdet i skolan behagade honom allt mindre för hvarje dag. Genom sin stränghet och sitt uppbrusande lynne kunde han icke vinna de ungas hjärtan, och en örfil, som han tilldelade en alltför näsvis skolflicka, lär ha varit den egentliga anledningen till att han lämnade katedern.

Karl Loewe, balladens mästare, hade större glädje af sin lärareverksamhet. »Så arbetar jag af alla krafter och troget i det kall som försynen beskärt mig, och jag ser redan nu många frukter af min flit och mina sträfvanden; en kär belöning för en sådd under svett och möda.» Den offentliga ordinarie läraren vid Stettiner gymnasiet undervisade i musik, grekiska, naturvetenskaper och historia. Redan dessförinnan finna vi Loewe i tjänst: man hade anförtrott honom en orgelnistplats. Länge varade likväl ej denna tidiga konstnärsperiod; Loewe ångrade sig och återvände i sitt adertonde år till skolbänken. Fyra år därpå kunde han låta immatrikulera sig i Halle. (Forts.)

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. teatern.

April 1. *4:de Symfonikonserten* Beethoven: Symfoni, Ess-dur (Eroica); 2. Mendelssohn: Uvertyr till »Ruy Blas»; 3. J. Brahms: Tragische ouverture; 4. Wagner: Charfreitagszauber ur »Parsifal»; 5 Rich. Strauss: Don Juan, symfonisk dikt.
2. Tschaikowsky: *Eugen Onegin.* (Onegin: hr Oscár; Tatjana: frk. Larsén; Lenski: hr Stockman.)
5, 8, Wagner: *Ragnarök.* (Brynhilda: Gudruna, Waltraute: fruar Lyckseth-Skogman, Lizell, Claussen; Sigfrid, Gunter, Hagen, Alberich: hrr Konrad, Oscár, Svedelius, Stiebel; 3 nornor: fruar Jahnke, Högberg, frk. Hörndahl; Wellgunda, Flosshilda, Woglinda: fru Bartels, frk. Larsén, fru Järnefelt.)
6. Gounod: *Faust.*
9. Donizetti: *Regementets dotter.* Balett: *Dygnets timmar.*
10. Gounod: *Romeo och Julia.*

Oscarsteatern.

April 1—6. Leo Fall: *Den frånskilda frun.* (Karol van Lysseweghe: hr Herbert Marischka, gäst.)
2. 9. *Ljungby horn.* (Matiné.)
7—11. Leo Fall: *Dollarprinsessan.* (Fredy: hr Herb. Marischka, gäst.)

Musikal. akademien.

April 1. Sonatafton med sång af Emil Sjögren (egna kompositioner), Biträdande: Frök Ebba Nyström, löjtn. Erik Elfgren, hr Sven Kjellström.
4. Konsert af Musikkonservatoriet med elever och f. d. elever. Dir.: Förste hofkapellm. C Nordqvist. 1 Brahms: Schicksalslied; 2. Mozart: Symfoni, G-moll; 3. Cherubini: Requiem, C-moll.
10. Konsert af pianisten Algot Haquinius.

Vetenskapsakademien.

April 6. Konsert af fru Maikki Järnefelt, Biträdande ackomp.: hr Selim Palmgren.
11. 4:de Kammarmusiksoarén af frk. Märtha Ohlson, hrr Ax. Runnqvist, Carl Lindhé 1. Martucci: Sonat för violoncell och piano, G-m.; 2. Tartini: Sonat för violin och piano, G-m.; 3. Bossi: Pianotrio.

Operan har återupptagit Wagners sita Nibelungdrama »Ragnarök», senast gifven här i okt. 1908 med danske gästen Peter Cornelius som Sigfrid. Premiären härstädes ägde rum 28 febr. 1907, då hr Menzinski återgaf Sigfrid. Rollbesättningen nu i det närmaste densamma för öfrigt. Hr Konrad re-

presenterade nu dramats hjälte med rätt god framställning och vokal kraft i det högre röstläget. Fru Lyseth-Skogmans Brynhilda ha vi förut omnämnt med erkännande af hennes talang. Höjdtonerna hos henne förefaller stundom något skarpt forcerade i passionerade moment. I Waltrautes parti fick man ånyo tillfälle att beundra fru Claussens vackra stämma samt konstnärliga sång och spel. Fru Lizell är en behaglig Gudruna. Hr Oscár tager sig dramatiskt väl ut som Gunter och för den sträfve Hagen passar hr Svedelius bra. Rhendöttrarna presterade utmärkt sång i sin trio. Operan är otillbörligt lång, och det kan sättas i fråga — i fall det ej betraktas som ett helgerån — om icke den handlingen egentligen ej tillhörande nornornas prolog kan uteslutas. 5 timmars föreställning afskräcker många.

Oscarsteatern har gjort lycka med sin österrikiske gäst hr Marischka, som nu, med förlängdt gästspel, framträdt i tre operetter. Hans lifliga spel, goda sång och apparition verka mycket anslående, hvilket kanske mest framträdde i hans sista parti, Fredy i »Dollarprinsessan», där man fick återse hr Barcklind och fägna sig åt fröknar Grünbergs och Berentz' sång och spel samt hr Ringvalls muntrande komik.

Operans 4:de symfonikonsert gafs d. 1 april. Det hade varit önskvärdt om annonseringen därom hade varit — ett aprilnarri, ty nu kom denna konsert i kollission med Emil Sjögrens, några veckor förut annonserade kompositionskonsert med framförande af flera hans nya kompositioner, till olägenhet för såväl vår framstående komponist Sjögren som Kgl. teatern själf och vår musikpubl k. Men kanske fanns ingen annan dag att välja. Veckan förut biträdde hofkapellet vid O. D.-konserten, ett par dagar senare uppfördes »Ragnarök» och i midten af månaden kommer väl den vanliga påskdagskonserten att gifvas. Musikreferenter, som måste taga notis om Sjögrenkonsertens nyheter, måste nu, sedan det skett, hals öfver hufvud skynda till Operan att där med få bevista senare afdelningen af symfonikonserten med förlust af att få höra Beethovens »Eroicasymfoni», som utgjorde den första. Det tyska programmet upptog sedan Mendelssohns vackra »Ruy Blas»-uvertyr, Brahms underhållande »Tragiska uvertyr», Wagners härliga, endast väl långt utdragna »Charfreitagszauber» ur »Parsifal» och slutligen Rich. Strauss' färgbrokiga, många fängslande instrumentala detaljer innehållande symfoniska dikt «Don Juan», som man dock tycker slutar väl tamt, om man tänker på den spanske äfventyrarens våldsamma slut i operan. Symfonien leddes med säker hand af kapellmästaren Voghera.

Emil Sjögrens »sonatafton» med sång gafs för ganska talrik publik, men hade säkert samlat fulltalig sådan, om icke Operans symfonikonsert förhindrat det. Konsertgifvaren biträddes denna gång af violoncellisten frk. Nini Wærnér, violinisten Sven Kjellström, sångerskan frk. Ebba Nyström (i st. för fru Dagmar Möller, som förhindrats medverka) samt barytonsångaren löjtnant Erik Elfgren. Konsertens första afdelning upptog som nyheter Sonat för violoncell och piano A-dur, op. 58, (manuskr.) samt fyra barytonsånger. I andra afdelningen sjöng frk. Nyström sångerna »Tänd stjärnor» (op. 50), »Ro, ro ögonsten» och »Alt vandrer maanen» med obligat violin och utfördes till sist Sonat n:o 4, H-moll (op. 47) för violin och piano. Tonsättaren utförde själf pianopartier och ackompanjemang. Den nya violoncellsonatens tre satser benämnas Allegro con spirito; Romanza, andante con moto; Allegro scherzando. Likasom slutnumret H-moll sonaten äro dessa satser ej särdeles långa, rika på modulationer och frisk rytm samt många vackra melodiska idéer. Man röjer i dessa en nyare stilriktning, som icke utmärker sig af samma omedelbara inspiration som i tonsättarens äldre verk, t. ex. den andra violinsonaten och bekanta sånger. Detsamma kan sägas om de nya, nu framförda sångerna: »Ett drömackord» (op. 34; dikt af Fröding), »Generationer» (op. 53, n:o 2; dikt af Ernst Josephson), »Die geheimnissvolle Flöte» (op. 54, n:o 1; kinesisk dikt af Li-Tai Po 702—763 e. Kr.) — fri öfvers. till tyskan af Hans Bethge), »Ack, hvad vår lefnad är flyktig och snar» (op. 53, n:o 3; dikt af Ernst Josephson). Sonaten op. 47, H-moll, uppfördes här första gången på en Sjögren-konsert, mars 1908, utförd af honom och violinisten mr Mangeot på samma gång som en annan nyhet af honom, »Tema med variationer» för piano, (op. 48) spelad af frk. Märtha Ohlson. I fröknar Nyström och Wærnér, samt hrr Elfgren och Kjellström egde Sjögren vid nu gifna konsert framstående biträden, hvilka också, likasom den om tycke tonsättaren själf, voro föremål för lifligt bifall.

Kungl. Musikkonservatoriets konsert med elever och f. d. elever, d. 4 april, gafs för i det närmaste fulltaliga åhörare under förste hofkapellm. Nordqvists ledning efter ett värdefullt program, upptagande Brahms' vackra »Schicksalslied» för kör och orkester, Mozarts sköna G moll-symfoni och Cherubinis stämningsfulla »Requiem», C-moll, för blandad kör och orkester — intressant nog att få höra strax efter hans nyligen af O. D. gifna Requiem för mansröster. Den rätt stora kören, med ungdomsfriska stämmor och den äfven ungdomliga orkestern, hvari man såg många kvinnliga violinister, skötte sig godt. Det hela vann stort erkännande af publiken, och konserter af detta slag hafva onekligen värde och nytta äfven för de utförande.

Fru Maikki Järnefelt-Palmgrens konsert — annonserad till 31 mars i Musikaliska akademien och då i sista stund inställd — ägde rum i Vetenskapsakademien, där hon för åtta år sedan först presenterade sig för vår musikpublik med sin d. v. make Armas Järnefelt som ackompanjatör. Den stora rösten och sångkonsten har den i hem- och utlandet länge bekanta sångerskan ännu i besittning, om än föredraget nu tycks vara mera anlagdt på effekt, hvarigenom rösten stundom forceras till skrikton och en hyperdramatisk framställning förleder till en ofta komisk verkande mimik. Där dessa fel undvikas bereder hennes sång rätt stor njutning. Programmet upptog en aria ur Ponchiellis »Gioconda» (uppf. i Stockholm 1892) samt en d:o ur »Tosca», en intagande sång »Amarilli» af Giulio Caccini (1550—1618), Schuberts »Die Liebe hat gelogen», af Liszt: »Über alle Gipfeln ist Ruh!» och »Enfant si j'étais roi», af Hugo Wolf: »Das verlassene Mägdlein», »Er ists», af Rich. Strauss: »Ständchen», Augusta Holmès: »Noël», vidare af Selim Palmgren — som bekant en af nutidens ansedda finska tonsättare — Sigrids bön ur operan »Daniel Hjort», nyligen uppförd i Åbo och Helsingfors, sångerna »Herbst» och »Lotta Lennings vaggvisa» samt till slut »En spel- och dansvisa» af A. Järnefelt samt »Var det en dröm?» af J. Sibelius. Hr Palmgren var en utmärkt ackompanjatör, och om än bönen till »Guds moder» ur hans opera var ett stycke nutidsförkonstling, förtjänade hans andra sånger, om än äfven de i modern stil, det stora bifall de väckte, och hvilket nödgade den till det yttre anspråkslöse komponisten att efter påstötning af sångerskan gemålen mottaga den honom ämnade delen af hyllningen. Publiken röjde en förtjusningsfeber, som föranledde flera bisseringar och extranummer.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kungl. teatern. Operans nästa — och väl sista — nyhet för säsongen, Mussorgskis »Boris Godunoff» är nu under inöfning. Herr Forsell, som skulle uppträda i densamma, är ännu icke återställd från sin efter den finska resan iråkade sjukdom, hvarföre hans parti torde komma att öfvertagas af herr Wallgren, som äfven fått inöfva detsamma.

Mot slutet af maj kommer Signora Maria Labia att gästa här efter att i Tyskland ha varit mycket uppburen, sedan den unga sångerskan uppträdde som gäst å Stockholms-operan från mars 1905 till jan. 1906. Hon har på senaste åren varit engagerad vid Komische Oper i Berlin.

Understöd åt tonsättare. Musikaliska akademien har afgifvit

förslag till fördelning för år 1911 af reservationsanslaget å 15,000 kr. till stipendier åt yngre svenska musikidkare med anlag för tonsättningskonst och till belöning åt eller uppmuntran af inhemska tonsättare för åstadkommande af musikaliska arbeten af högre värde.

Till en början erinrar akademien därom, att hrr Helmer Alexandersson och Thure Rangström äga rätt att utan förnyad ansökan åtnjuta ett stipendium å 1,000 kr. hvardera äfven för 1911. Det för året disponibla beloppet är sålunda 13,000 kr. Detta skulle nu enligt akademiens förslag fördelas så, att hr G. A. T. Bengtsson erhåller 1,500 kr. för ett år, hr C. N. Berg 1,000 kr. likaså för ett år och hr K. M. Atterberg 1,500 kr. ett år och 1,000 kr. ett annat år. Efter denna fördelning skulle återstå 9,000 kr. och akademien hemställer att belöningar i likhet med hvad som ägt rum under 1910 måtte af detta belopp tilldelas tonsättarna Hugo Alfvén, Andréas Hallén och Emil Sjögren med 3,000 kr. till dem hvar.

Konsertföreningens 4:de abonnemangs konsert, som genom hr Forsells sjukdom ej kunnat gifvas i förra månaden, äger rum den 20 april med biträde af pianisterna fröken Aurora Molander och Märtha Ohlson, operasångaren Carl Lejdström och violinisten Sven Kjellström.

Hr Carl Lejdström har i dagarna återkommit från en konserttripp till Tyskland, närmare bestämdt till Nürnberg, dit han kallats för att vid Lehrergesangvereins konsert den 22 mars, då Liszt oratorium »Christus» stod på programmet, utföra barytonsolot.

Musikföredrag af elever i Rich. Andersssons Musikskola egde rum i Musikaliska akademiens stora sal den 7 april, därvid 16 elever utförde större och mindre pianokompositioner, hvaribland Polonaise D moll af Chopin, Konsert, Ess-dur af Mozart, 2 kontradanser, Rondo, C-dur och variationer G-dur af Beethoven, variationer af Haydn, G-dur, vidare saker af Schumann, Grieg, Schubert, Kuhlau, Ad. Wiklund, Peterson-Berger m. fl. samtliga elever löste berömvärdt sina uppgifter och gjorde heder åt undervisningen. Bland de mera framstående eleverna kunna nämnas fröknar Margareta Shard, Inez Jonsson och Ebba Zilén.

Bellmanskören ger Påskdagen den 16 april sin 100 konsert i Musik. akademiens stora sal under hr Erik Åkerbergs ledning och medverkan af sångerskan fröken Karin Branzell, löjtn. Erik Elfgren och hr Gustaf Nordqvist.

Konsert till förmån för Frimurarebarnhuset med uppförande af Haydns oratorium »Skapelsen» gifves, som vanligt Långfredagen i Östermalms kyrka.

Svenska sångare i Amerika. Charles Strömblad är namnet på en bassångare, bördig från Karlstad, hvilken erhållit engagement vid Premierteatern i Boston, Massachusetts, och lär ha en fenomenal röst.

Ture Grönlund är en i Amerika upptäckt tenor, som man kallar »den svenske Caruso», bördig från Norrköping, som han besökte förra året. Han kallar sig nu »Tureos» och tänker studera sång i Berlin, Paris och Florens.

Upsala. En musikfest kommer att hållas här den 5 och 6 instundande maj, på initiativ af dir. musices Hugo Alfvén, som med sin musikentusiasm och energi lär ha i tankarna att göra Upsala till »ett centrum för svensk musik» och tycker sig där finna storartade resurser därtill. Utan lån från hufvudstadens artistvärld lär dock ej en sådan plan kunna förverkligas. Frågan kan ock blifva, om icke alltför högt uppdrifvande af musikens idkande och odling i lärdomsstaden kan komma att menligt inverka på de viktigare akademistudierna. Vid den nu ifrågavarande musikfesten kommer första dagen att egnas å orkestermusik af 100 man, bestående hufvudsakligen af K. hofkapellet i Stockholm och Akademiska kapellet. Den andra dagen utföres äfven vokalmusik, körverk med orkester samt manskörer enbart.

Ett och annat från musikvärlden.

Erich W. Korngold är namnet på en 12-årig komponist i Wien, som man under senaste åren omtalat som ett »underbarn», speciellt som komponist. Nyligen uppfördes i Leipzig en pantomim af honom i två bilder med titel »Der Schneemann», instrumenterad af hans lärare Alexander von Zemlinsky. Denna gafs redan förra året i Wien. Den unge komponisten fick också i München under fjolåret uppförd en pianotrio, op. 1. Såväl i denna som i pantomimen stoltserar han att följa en Debussy och Rich. Strauss m. fl. nyn komponister i fråga om bjärta dissonanser och modulationer, men saknande förmåga att till stora tankar förbinda tematiska delar. Sentimental är emellertid icke den unge maestron. I pianotrion framträder dock i slutet af satserna en naturlig barnslighet. Korngold visar sig sålunda som kompositör vara ett barn af sin tid — i all dennas förvändhet och ytterlighet beträffande musikproduktion — men också ett högst begåfvadt barn, som man kan ha stora förväntningar på, när han hunnit till större utveckling samt konstnärlig sans och mognad.

Jascha Spiwakowsky. Ett annat »underbarn» är den ryske, 13-årige pianisten med detta namn, bördig från Odessa. Efter konserter i Berlin, Hamburg, Frankfurt etc. har han af kritiken skördat de största loford. Så heter det i den annars rätt stränga »Allgemeine Musikzeitung» i Berlin: »Af konstnärlig drifhuskultur visar denne temperamentsfulle gosse intet spår. Tekniken synes honom vara något som förstås af sig självt. Ingen af vår tids unga pianist-företeelser kan ställas vid sidan af denne 13 åring». En annan kritiker yttrar: »Den urmusikaliska känslan likasom tonens ansättning och bildning antager under denne gosses händer den mänskliga röstens värme». På hans program stå sådana saker som Beethovens »Månskenssonat», Schumanns sonat op. 14, stycken af Bach, Rubinstein, Godard m. m. Han är elev af Mayer-Mahr i Berlin.

Dödsfall.

Berger, Wilhelm, kapellmästare, komponist, f. 9 aug. 1861 i Boston af tyska föräldrar, afled under början af året i Jena. Sedan dessa flyttat öfver till Bremen, där fadern verkade som skriftställare, fick sonen Wilhelm där sin skoluppfostran. Tidigt visade musikanlag läto föräldrarne välja åt honom musikerns bana. Som pianist visade han stor begåfning och 1878—82 var han elev vid Berlins Musikhögskola med Friedr. Kiel som lärare i komposition. Han blef sedan lärare i pianospel och komposition vid Klindworth-Scharwenka-institutet i Berlin, uppträdde därjämte som pianovirtuos och ackompanjatör samt egnade sig flitigt åt komposition. År 1903 kallades han till hofkapellmästare i Meiningen. Bergers första kompositioner voro enkla melodiska sånger, som vunno mycken framgång. Därpå följde andliga och världsliga à capella-körer, två kompositioner för kör och orkester, »Euphorion», »Gesang der Geister über den Wassern», för manskör och orkester, »Meine Göttin» (prisbelönt); vidare har man af honom 2 Symfonier, en Stråkkvartett, en Stråkkvintett (prisbelönt), en Stråktrio, Violinsonater, Pianosonat, Variationer för 2 pianon och andra pianostycken.

Goldschmidt, Adalbert, von, pianist, begåfvad komponist, f. d. 5 maj 1848 i Wien, har nyligen aflidit i Biarritz. Han var elev af konservatoriet i hans födelsestad. Af hans större kompositioner må nämnas det världsliga oratoriet »De sju dödssynderna», med text af Hamerling, 1876 först uppfördt i Berlin, sedan i Wien, Paris etc., ope-

ran »Helianthus» (Leipzig 1884), den musikdramatiska trilogien »Gäa» (1889), »Die fromme Helene» (Hamburg 1897). Mest torde han vara känd genom sina sånger. Goldschmidt besökte Stockholm 1893 och gaf två sångaftnar i Vetenskapsakademien d. 20 och 27 april med biträde af en honom åtföljande sångerska frk. Olga Polna. Goldschmidt var gift med den utmärkta pianisten Berthe Marx.

Reuss, Edvard, pianist, konservatorielärare, musiklitteratör, f. 16 sept. 1851 i New-York, † 18 febr. i Dresden. I Göttingen, där hans fader verkade som träskulptör, fick han sedan sitt hem, därstädes lärjunge i musik af Ed. Krüger, och sedermera i Weimar af Liszt. 1880 verkade han som musiklärare i Karlsruhe, kom sedan till Wiesbaden, samt var från 1899 lärare vid konservatoriet i Dresden. I Karlsruhe gifte han sig med den firade Wagner sångerskan Luise Belce, som länge var gifven artist vid festspelen i Bayreuth. Reuss har utgifvit Sigfrid Wagners operor i klaverutdrag, har äfven skrifvit en Liszt-biografi etc. samt varit tidningen »Signales» musikkorrespondent i Dresden.

Rättelse.

I föregående nummer sid. 54 har vid tryckningen, då revider icke varit tillgängligt, ett fel uppstått. I st. f. *Sigrid Arnoldson* står nämligen *Sigrid Amaldson* — ett misstag som dock läsaren lätt insett.

OBS.! Vacker nyutkommen musik!

MENDELSSOHN-ALBUM

för piano, innehållande:
Klavierstück, Scherzo, Gondellied med *Felix Mendelssohn-Bartholdys* porträtt. Pr. Kr. **1: 25.**

I musikhandeln och på Svensk Musiktidnings Expedition.

Å **Expeditionen** och i **musikhandeln** finnes att tillgå

Schumann-Album

med porträtt af
Robert Schumann.
Pris kr. 1: 25.

Pianostycken: ***Inträde i skogen*** — ***Jägaren på lur*** — ***Fughetta*** — ***Småstycke*** — ***Fantasi-Dans*** samt sång: ***Folkvisa*** med svensk och tysk text.

Tonminnen.

Melodiska Pianostycken.

Jubelpolonäs, Canzonetta, Gamla tider, Valse mignonne, God natt! af *Frans J. Huss.* Pris 1 kr.

Säljes och rekvireras hos *Svensk Musiktidnings Expedition, Kammakaregatan 6.*

J. LUDV. OHLSON
STOCKHOLM.
Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för instrumentets bestånd.

Obs.! **Hufvuddepôt** för **Blüthners** och **Rönischs** världsberömda Flyglar och Pianinos.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97

Kammakaregatan 6, I tr. öfv. gården.
Frans J. Huss.

J. G. Malmsjö
PIANINON
FLYGLAR
Göteborg.

Svensk Musiktidning.

Nordiskt Musikblad. — 31:a årg., — för hvarje musikaliskt hem —

utgifves 1911 efter samma plan som förut, innehållande ***populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter*** *med* ***biografier*** *etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris* ***5 kronor*** *pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å* ***Expeditionen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården,*** *i* ***bok- och musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor. I* ***landsorten*** *bäst å* ***posten.***

Obs.! *Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklifvet är högst och rikast utveckladt. Svensk musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklifvet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Finlands, Norges och Danmarks hufvudstäder etc., biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m.*

OBS.! Biografier och porträtt i n:o 1: Julia Claussen — Oscar Bolander — Bror Beckman; n:o 2: Ermanno Wolf-Eerrari — Brysselstråkkvartetten; n:o 3: Ignaz Friedman — C. F. Lundqvist — Franz von Vecsey; n:o 4: Johan Agrell — Wilhelmina Fundin — Joan Manén; n:o 5: Elfrida Andrée — Karl Valentin — César Thomson.

Med anledning af Påskens inträffande vid midten af april har detta nummer kommit att utgifvas tidigare än vanligt.

Redaktionen.

- Innehåll -

Saint-Saëns' opera »Dejanira.» Ett klassiskt mästerverk. — Camille Saint-Saëns (med porträtt) — Från Romas horizont våren 1911. Verdis »Macbeth» etc, af C. von Platen (»Anteros») — Utländska musikalier, fördelaktigt bedömda af kritiken — Dödsfall inom musik- och operavärlden 1910. — Tonmästarne på skolbänken (forts.) — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten. — Ett och annat från musikvärlden. — Dödsfall. — Annonser.

Tryckeriaktiebolaget Skandia, Stockholm 1911.